

201429

NAO DEN DEVET

EBARZ EN TAN-GOAL, EN TI-SCOL E CROZON

Da noz ar 15 hag ar 16 a viz Du 1882.

(Var eun ton glac'harus).

Kri 'vije ar galon na vouelje
Ebarz e Crozon, va Doue !
Da noz ar c'houezek a viz Du,
O klevet klemmou a bep tu.

Klevet bugale o krial,
En ti-skol ebars en tan-goal,
O hirvoudi hag o pedi
Pa voa ar flamm deuz ho devi.

Eno, deuz ar vugaligou
Voa truez klevet ar c'hlemmou ;
Euz ho guelet o klask tec'hel
Araog eur maro ker kruel.

Siouaz ! er gambr ma oant kousket,
C'huec'h anezho zo bet devet,
Ha tri all so maro gcude
En eun doare a ra true.

Breman verkan ho hanoiou,
Ho farressiou hag ho oajou,
'Vit ma bedo ar gristenien
Evitho ha 'vit ho c'herent.

Iouen-Frances-Vari Quentric,
Daouzek vloas, a Graon ginnidik,
A deuaz er meaz eus ann tan
Mes prestik 'varvaz gant cals poan.

'Barz en ti d'he bevarzek vloas,
Ernest Jaouen, c'hoaz a varvaz,
Ginnidik oa deuz a Grozon,
D'he dud na pebes rann-galon !

Iouen ar Bris, demeus Argol,
D'he c'houezek vlas buez a goll
Ebarz en tan e kreiz an noz
Goude ma oa eat da repoz.

Demeuz Argol c'hoaz, Lois Merour.
Da bemzek vloas 'varv heb sikour,
E kreiz an noz du ha terval
Sklerijennet dre an tan-goal,

Iann-Louis Cariou, deus a Vraspar,
D'unnek vloaz a ra cals glac'har,
D'he oll gerent melkoniet
P'ho doa klevet e oa devet.

Herve Postic, ive a Graon,
D'he bevarzek 'laka e kaon
He oll gerent ha mignonet
Eun druez a oa ho guelet.

Alexandr Turpin, d'he unnek,
Ginnidik a Landevennek,
A ra d'he dud skuilla daelou,
Var he varo 'barz er flammou.

Eiz devez araok 'voant devet,
Oll ho devoa kommuniet ;
Ha daou saveteet dre vurzud,
Ho deus c'hoaz lavaret d'an dud :

Penaoz e oa ho mignoune
O pedi Doue daoulinet,
O c'houlen pardon diganthan,
Abars monet eus ar bed-man.

Outho Doue, n'ho bet true,
Ha roet digemmer d'ho ene,
Pa'z e guir kreiz eun tan garo,
Varvent n'eur laret he hano.

Euz a Grozon, Fanch Senechal,
'Vel dre vurzud eus an tan-goall
Gant eur mignon hanvet Jannou,
Ho daou oant deut eus ar flammou.

An eil mestr-skol, Jannou Ambroas,
O tec'het eus an tan, siouas !
A gouez er pors divar an douenn
Amzer n'oa bet da gaout an nouenn.

He vreur oa deut kuit dibistik,
A Lanveoc a oant ginnidic
Mes hen he unan a varve,
Ra vo bet kaët mad gant Doue.

Trede mestr, Alexandre Tourneur,
Er ru a gouezas dre valeur,
Ganthan oa he vorzed torret,
Pevar de goude eo marvet.

'N aotrou Cariou, mestr-skol kenta,
O chomm er zollier izela,
Gant he vreg ha diou verc'h vian
A oa deut er meaz eus an tan.

Nao den, siouaz ! 'gavas eno,
Er poaniou krissa ho maro ;
Ha skrija 'ra c'hoas ar galon
O klevet hano deus Crozon.

Au tadoù, mammou d'ar c'houezek,
Ebarz er vorc'h 'voeule dourek,
O klask korfou ho bugale,
A oe devet en nosvez-ze.

Na bras a oa ho nec'hamant
Da ziveur en enterramant ;
Pa oant vont varlerc'h ho c'horfou.
Beuzet oll ebars n'ho daelou.

Eus an ti-skol, ne chomm brema,
Met ar mogerieu-en ho za :
Mes dreist pep tra 'ra vo pedet,
Doue 'vit ar re zo devet.

Pedomp c'hoas evit ho c'herent
A zo breman bras ho anken
Da ve kollet ho bugale :
Doue da gaout outho true !

Doue a sko aveichou var ar broiou, ar c'heariou, ar parressiou ha betek var an tiegeziou, evit ho c'hastiza, (ho funissa) da veza great faë varnezhan ha var he zervicherien.

E Crozon, er bloavez 1878, d'ar 17 a viz C'huevrer (février), eun neubeut tud diffeiz ha dizoue, a lakeaz dans ebarz e grinnoll pe galatez an ti-kear. Ar Freret evel ne garont ket an dans hag evel ma oa ganthro an alc'huez dre vir, ne rojent ket anezhan evit ober eur pez labour ken divalo ha ken fall ; mes an nor a oa bet digoret dre nerz ! An tri bourc'his ho devoa lakeat ar bal-ze, a oa fachet euz ar Freret abalamour d'an dra-ze ; skrivet a oa bet divar benn ar Freret ebarz er c'haze-tennou fall a bep seurt geier.

Konseil an ti-kear, evit plijout d'an tri bourc'hiz-ze, a c'houlennaz ma vije kasset ar Freret kuit. Kasset a oant kuit, dikriet a oant bet, tamallet e gaou, evel ma vent hirio gant ar Republikanet.

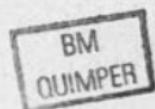
Abaoue a zo pevarzek vloaz tremenet : chomet eo an oll dud souezet o velet ar pez a zo tremenet er c'hrinoll-ze e 1882. Nao den devet ; an dans a oa bet enni e 1870, e devoa la-keat kass ar Freret kuit !

Marteze ne oa ket great mad kass ar Freret paour-ze kuit var digarez an dans milliget-ze !

SON ANN HINI GOZ

DISKAN :

*Ann hini goz eo va dous,
Ann hini goz eo zur.*

Koulkoude dont da bardonna
Ar iaouanka ve ar vrava.

D'ar foar pa z'ann d'ar C'hastellin,
Va mestres koz a bae d'in guin.

'Vit mont d'ar pardonniou da bell,
Va mestres iaouank zo fidel.

Pa z'ann d'ar foar pe d'ar marc'hat,
Ann hini goz am c'hundu mad.

'N hini iaouank 'deuz braoentez,
C'hoarzin 'ra ouzin aliez.

Goasa pez pa ve red prena,
'Barz n'he godel ne gaver tra !

Ne ve netra 'barz 'n he chakot,
Mes, ruz avad ve he diou chot !

Ann hini goz a renkin kaout ;
Pe n'am bo na kezek, na saout.

Me m'euz ama goall-abadenn,
Tre arc'hant guen ha bleo melen !

C'hoant am boa da gaout koanteri
Hag arc'hant da heul va hini.

Allas ! 'vit doare eo diez
Kaout arc'hant, skiant ha furnez.

Ann hini goz ouzoun zo fur
'N hini iaouank n'eo ket re zur.

Ma zellfenn 'met oc'h ar genet,
'N hini iaouank ve va fried.

Diouz pep troad n'eo mad pep botez ;
Na da bep goaz mad pep maouez.

Setu perak e sellann mad,
A dra garann kalz ann ebat.

Leuriou neve ha pardoniou,
Lak ann dour da zont em ginou.

Kouskoude pa vinn eureujet
Holl ganin vezint dilezet.

Ennho ho diou a gavont faot ;
Mes, va-unan n'oun ket difaot.

Etre bleo melen ha penn glaz,
Oun nec'het braz klask ober c'hoaz.

Ann hini iaouank a zo koant,
Siouaz ! re gar ar guin-ardant !

Rak guelet m'euz bet anezhi,
Eva betek koueza er pri.

Peseurt tiegez rafenn-me,
Gant eur seurt pried hep leve ?

Dizale velfenn va rochet
Etre va divesker skoulmet !

Ha c'hoaz m'am befe bugale,
E ve tristoc'h kalz va doare !

Al laou o virvi varnezho,
Verfenn, hag hi ve c'hoaz mezo

Kenavo did koz plac'h iaouank
P'en em dolez dija er fank !

Pa'z out n'em roet da vesvi,
Birviken vezi va hini.

Tosta ama va hini goz,
Ma raimp hon daou eur pennad kaoz.

Roet m'euz he zac'h d'ar vesvierez,
Brema m'oc'h hoc'h eun va mestrez.

« Te den iaouank zo meurbed fur
« Hon daou ni vo n'hor plijadur.

« Mad tre, peuz gret rei he fakad,
« D'ar strinkell-ze, n'oa ket d'id mad.

« Mesvi a ra, skanv ioa a benn
« Ober 'raje eul loudourenn.

« Doue, den iaouank ni garo,
« Hag euruz hon daou ni vevo. »

Dilezel 'ran hostaleri,
Evit plijout d'e-hoc'h-c'hu Mari.

Dreist pep tra 'barz va ziegez,
M'ho karo gant guir garantez.

Iaouank 'peuz guelet ac'hanon,
'Vechou o c'hoari va lampon.

Mes, brema pa vint demezet,
Ganeoc'h me vevo 'vel m'eo gleet.

Digant Doue ma doussik koz,
Hon daou c'houllimp he varados.

Ha da c'hortoz tol ar maro.
'Vel daou gristen ni a gano :

*Ann hini goz eo va dous,
Ann hini goz eo zur !*

(Tous droits réservés).

E ti Jean-Pierre GOURLAY, ru ar Brovidans, n° 19.